

« BID VEEL VOOR DE HEILIGE VADER »

ALS het waar is dat « **tot het leven van de heiligen niet alleen hun aardse biografie behoort maar ook hun leven en werken vanuit God na hun dood** » (Benedictus XVI, *DEUS CARITAS EST*), dan mogen we er niet aan twifelen dat zuster Lucia van Fatima haar werk vanuit de Hemel voortzet, volgens de woorden van de H. Teresia van het Kindje Jezus: « **IK VOEL DAT MIJN ZENDING GAAT BEGINNEN, MIJN ZENDING OM DE GOEDE GOD TE DOEN BEMINNEN ZOALS IK HEM BEMIN, EN MIJN KLEINE WEG TE GEVEN AAN DE ZIELEN.** »

Toegepast op zuster Lucia wordt dit: **IK VOEL DAT MIJN ZENDING GAAT BEGINNEN : HET ONBEVLEKT HART VAN MARIA DOEN KENNEN EN BEMINNEN, EN DE DEVOTIE TOT DIT ONBEVLEKT HART INGANG DOEN VINDEN IN DE WERELD.**

Zuster Lucia keert terug, laten we daar niet aan twifelen, om bij Benedictus XVI aan te dringen – net zoals ze aandrong bij al zijn voorgangers vanaf Pius XI:

De beeldengroep van de Cabeço, op de plek waar de Engel van de Eucharistie in 1916 aan de drie herderskinderen van Fatima verscheen. « Eet en drink het Lichaam en het Bloed van Jezus Christus, die verschrikkelijk beledigd wordt door de ondankbare mensen. Breng eerherstel voor hun misdaden en troost jullie God. »

« **ZE HEBBEN NIET WILLEN LUISTEREN NAAR MIJN VRAAG !... ZOALS DE KONING VAN FRANKRIJK ZULLEN ZE ER SPIJT VAN KRIJGEN EN HET TOCH DOEN, MAAR HET ZAL LAAT ZIJN. RUSLAND ZAL ZIJN DWALINGEN REEDS OVER DE WERELD VERSPREID HEBBEN EN OORLOGEN EN VERVOLGINGEN TEGEN DE KERK VEROORZAKEN. DE HEILIGE VADER ZAL VEEL TE LIJDEN HEBBEN.** »

« **ZE ZULLEN ER SPIJT VAN KRIJGEN EN HET TOCH DOEN...** » : woorden van Jezus die niet zullen voorbijgaan, net zomin als deze woorden van Onze-Lieve-Vrouw :

« **TENSLOTTE ZAL MIJN ONBEVLEKT HART TRIOMFEREN. DE HEILIGE VADER ZAL RUSLAND AAN MIJ TOEWIJDEN DAT ZICH ZAL BEKEREN, EN ER ZAL EEN TIJD VAN VREDE AAN DE WERELD GESCHONKEN WORDEN.** »

Dat is de reden waarom we veel moeten bidden voor de H. Vader, door tussenkomst van Lucia, de Z. Francisco en de Z. Jacinta.

Vanaf de dag waarop de herdertjes van Fatima het bestaan van de « **Heilige Vader** » vernamen, koesterden ze een buitengewone verering voor hem. Op een dag, na de verschijning van 13 juli 1917, waren twee priesters hen komen ondervragen en hadden ze hen aanbevolen te bidden voor de Paus; ze hadden hen uitgelegd wie de H. Vader was en hoezeer hij nood had aan gebeden. Sindsdien voelde Jacinta zoveel liefde voor de Paus dat ze, telkens als ze offertjes bracht voor Jezus, aan de intenties vanwege de Engel en Onze-Lieve-Vrouw nog toevoegde: « **En voor de H. Vader.** »

Na het rozenhoedje bad zij steeds drie weesgegroetjes extra voor de Paus. Ze zei soms :

« **Hoe graag zou ik de H. Vader zien ! Veel mensen komen naar hier, maar nooit de H. Vader !** »

Toen de « **Heilige Vader** » voor de eerste keer de reis naar Fatima maakte, in 1967, naar aanleiding van de vijftigste verjaardag van de Verschijningen, gaf hij de opdracht dat zuster Lucia, karmelietes, aanwezig zou zijn; uit gehoorzaamheid stemde deze ermee in om de clausuur te verlaten. Nadat ze de mis had bijgewoond die door Paulus VI werd opgedragen en van hem de communie had ontvangen, wierp ze zich aan zijn voeten om een persoonlijk onderhoud te vragen. Paulus VI deed zoals zijn voorgangers :

« **Kom, het is nu niet het moment. En trouwens, als je me iets wil meedelen, zeg het dan aan je bisschop; hij zal het me laten weten. Heb veel vertrouwen en wees heel gehoorzaam aan je bisschop.** »

Wat wilde zij hem zeggen ? Dat weten we heel goed :
« LAAT AAN MIJN DIENAREN WETEN DAT WANNEER ZIJ HET VOORBEELD VAN DE FRANSE KONING VOLGEN DOOR TE DRALEN MET DE UITVOERING VAN WAT IK VRAAG, ZE HEM OOK ZULLEN VOLGEN IN ZIJN ONGELUK. NOOIT ZAL HET TE LAAT ZIJN OM ZIJN TOEVLUCHT TE NEMEN TOT JEZUS EN MARIA. »

Toen ze op deze manier door Paulus VI afgewezen was, begon zuster Lucia te wenen in aanwezigheid van de menigte die haar toejuichte. Die dag stortte ze ook tranen op het graf van Jacinta, bij de herinnering aan de aanbevelingen die deze haar gedaan had 47 jaar tevoren, kort voor haar dood :

« Jij zal hier op aarde blijven, om te zeggen dat God in de wereld de godsvrucht tot het Onbevlekt Hart van Maria wil verspreiden. Als het ogenblik gekomen is om te spreken, steek jezelf dan niet weg. Zeg aan iedereen dat God ons zijn genade geeft door middel van het Onbevlekt Hart van Maria ; dat het aan Haar is dat we die genade moeten vragen ; dat het Hart van Jezus wil dat wij samen met Hem ook het Onbevlekt Hart van Maria vereren ; dat wij de vrede moeten vragen aan het Onbevlekt Hart van Maria, want het is aan Haar dat God de vrede heeft toevertrouwd. »

Dit was niet de eerste poging van zuster Lucia. Aan haar geestelijke leidsman, de bisschop van Gurza, die een vriend van Pius XII was en die zich begin 1944 klaar maakte om naar Rome te gaan, schreef ze : **« Als de H. Vader u over mij ondervraagt en over wat ik hem zou willen zeggen, kan u hem antwoorden dat ik Zijne Heiligheid graag zou spreken over de toewijding van Rusland en over de bisschoppen van Spanje. »**

Twee jaar later, in mei 1945, schenen de oversten besloten te hebben dat ze naar Rome zou gaan. Maar Rome gelastte de reis af.

ARME LUCIA ! EN « ARME HEILIGE VADER ! »

Tegenover deze tegenstand, die tot aan haar dood zou blijven duren, hield zuster Lucia niet op om gebeden en offers te vragen voor de Paus en de toewijding van Rusland. Aan pater Aparicio zei ze bekommerd te zijn om de **« grote dagen van droefenis en lijden »** die de Opperherder te wachten stonden. Dat is vandaag ook onze bekommernis, en het moet onze belangrijkste gebedsintentie zijn. Denken we maar aan de profetische visioenen van Jacinta, die bevestigen wat Onze-Lieve-Vrouwen alledrie al getoond had op 13 juli, in haar groot Geheim :

« Ik heb de H. Vader gezien in een heel groot huis, geknield vóór een tafel, met zijn hoofd in zijn handen en wenend. Buiten stonden er veel mensen ; sommigen gooiden stenen naar hem, anderen vervloekten hem en riepen hem veel lelijke woorden toe. Arme H. Vader ! We moeten veel voor hem bidden. »

Op een andere dag waren ze met hun drieën diep voorover gebogen de gebeden aan het opzeggen die de Engel hen geleerd had. Plots richtte Jacinta zich op en riep :

« O, Lucia ! Zie jij al die banen, wegen en velden niet vol dode mensen die hun bloed verliezen, en anderen die wenen van honger en niets te eten hebben ? En de Heilige Vader, in een kerk, biddend vóór het Onbe-

vlekt Hart van Maria ? En zovele mensen die met hem bidden ? »

Ondertussen kennen we het grote Geheim volledig. In het derde deel ervan wordt ons **« EEN BISSCHOP IN HET WIT GEKLEED »** getoond, **« IN EEN BUITENGEWOON LICHT DAT GOD IS, ZOALS IEMAND IN EEN SPIEGEL TE ZIEN IS WANNEER HIJ DAAR LANGS LOOPT »**.

Zuster Lucia voegt eraan toe :

« We hadden het voorgevoelen dat het de Heilige Vader was. »

Deze figuur is niet alleen :

« VERSCHILLENDE ANDERE BISSCHOPPEN, PRIESTERS, GEESTELIJKEN EN ZUSTERS BEKLKOMMEN EEN STEILE BERG, WAAR ZICH OP DE TOP EEN GROOT KRUIS BEVOND UIT RUWE STAMMEN ALS VAN KURKEIKEN MET SCHORS. ALVORENS DAAR AAN TE KOMEN, GING DE HEILIGE VADER DOOR EEN GROTE STAD DIE VOOR DE HELFT IN PUIN LAG. HALF BEVEND, MET WANKELE TRED, DOOR PIJN EN VERDRIET TENEERGESLAGEN, BAD HIJ VOOR DE ZIELEN VAN DE LIJKEN DIE HIJ OP ZIJN WEG ONTMOETTE. BOVEN OP DE BERG AANGEKOMEN KNIELDE HIJ NEER AAN DE VOET VAN HET GROTE KRUIS. DAAR WERD HIJ DOOR EEN GROEP SOLDATEN, DIE MET VUURWAPENS EN MET PIJLEN OP HEM SCHOTEN, GEDOOD. »

Sinds 1917 heeft slechts één paus, Joannes-Paulus I, rekening gehouden met de vraag van Onze-Lieve-Vrouw, en aangegeven dat hij haar wilde gehoorzamen : **« Als ik in leven blijf, zal ik terugkeren naar Fatima om de wereld en in het bijzonder de volkeren van Rusland toe te wijden aan Onze-Lieve-Vrouw, volgens de richtlijnen die ze gegeven heeft aan zuster Lucia. »**

« Als ik in leven blijf... », alsof hij gewaarschuwd was dat hij niet lang meer zou leven. En inderdaad, hij is na een pontificaat van 33 dagen gestorven. Betekent dit dat hij **« GEDOOD »** werd ? Tal van aanwijzingen pleiten voor deze tragische hypothese.

In elk geval : de aanslag waarvan Joannes-Paulus II op 13 mei 1981 het slachtoffer was, kan niet beschouwd worden als de voltrekking van het Derde Geheim, vermits deze Paus niet alleen niet **« gedood »** werd maar door de aanslag nog aan populariteit won.

BENEDICTUS XVI, TWEE JAAR LATER

Toen we aan onze overste, abbé de Nantes, de uitverkiezing van kardinaal Ratzinger meldden, zei hij alleen maar dit : **« HET ZAL MOEILIJK ZIJN... »** De twee eerste jaren van het huidige pontificaat hebben deze voorspelling in ruime mate bevestigd.

We kunnen op Benedictus XVI het gedeelte van het Geheim toepassen dat een beschrijving geeft van de **« BISSCHOP IN HET WIT GEKLEED »** die, zelf **« HALF BEVEND »**, zijn weg zoekt **« DOOR EEN GROTE STAD DIE VOOR DE HELFT IN PUIN LIGT. »**

Op de dag van zijn intronisatie deelde de nieuwe Paus zijn plannen mee : **« Mijn werkelijk regeringsprogramma is niet mijn wil te doen, mijn ideeën na te streven, maar samen met heel de Kerk te luisteren naar het woord en de wil van de Heer, en mij door Hem te laten leiden, zodat Hij het zelf is die de Kerk leidt in dit uur van onze geschiedenis. »**

De **« ideeën »** van kardinaal Ratzinger kenden we maar al te goed... Abbé de Nantes had ze dikwijls ontleend en

bekritiseerd. Maar wij herinnerden ons ook dat abbé de Nantes om zo te zeggen de uitverkiezing van kardinaal Ratzinger aangekondigd en zelfs gewenst had : « **Als hij de man van groot theologisch geloof is die we kennen, kan kardinaal Ratzinger de volgende Paus zijn, de redder van de Kerk, en zo zullen we dan een teken van hoop hebben.** » In het licht van die uitspraak namen we ons voor om een houding aan te nemen van bovennatuurlijke hoop en vertrouwen in Jezus « *die de Kerk leidt in dit uur van onze geschiedenis* », door de handen van de Onbevleete Maagd en van Sint-Jozef, patroon van de Kerk... en van Joseph Ratzinger.

De taak van Benedictus XVI is aartsmoeilijk. Ze is menselijk gezien zelfs onmogelijk. Twee episodes waren voldoende om dit aan te tonen :

1° DE VERONTWAARDIGING VAN DE MOSLIMS na de redevoering van Regensburg. We kunnen zeggen dat we bij deze gelegenheid met onze eigen ogen een « **HALF BEVENDE** » Benedictus XVI gezien hebben die op zijn stappen terugkeerde : « *Op geen enkele wijze wilde ik mij de negatieve woorden toeëigenen die door de middeleeuwse keizer in deze dialoog zijn uitgesproken.* » Nochtans gaf deze laatste slechts uiting aan wat Rome en de christenheid steeds unaniem gedacht en gezegd hebben over de islam, omdat ze er altijd en overal het eerste slachtoffer van geweest zijn – zoals trouwens ook vandaag nog in Irak, Libanon, Egypte, Afrika.

Beide voorvallen hebben aangetoond in welke mate Benedictus XVI vrijwillig, ononderbroken en zonder spijt de gevangene is van wat abbé de Nantes het « conciliair pact » genoemd heeft. Krachtens dat pact heeft de Paus onmiddellijk de nadruk gelegd :

1° tegenover de moslims, op zijn « **waardering** » voor de islam ;

2° tegenover de Franse bisschoppen, op zijn vaste voornemen om « **geen rechtsomkeer te maken** », dit wil zeggen : geen terugkeer naar de katholieke godsdienst van vóór het Concilie.

Nochtans is het zijn bekommernis om terug aan te knopen bij de grote duizendjarige traditie van de Kerk, of veeleer, om aan te tonen dat er geen breuk is.

Maar hoe kan men volhouden dat er geen breuk is als men bijvoorbeeld kijkt naar de toestand van de catechese, naar het onderricht en het doorgeven van het geloof, dat volgens de eigen bekentenis van de Paus aan de Duitse bisschoppen « *juist sinds een vijftigtal jaren enerzijds een grote vooruitgang heeft gemaakt qua methodologie, maar zich desondanks verloren heeft in de antropologie en de zoektocht naar referentiepunten, zodanig dat men dikwijls zelfs niet meer tot de inhoud van het geloof komt* ».

Opgelet ! « *Een vijftigtal jaren* » geleden veroordeelde Pius XII de “progressieve catechismus”, die zich precies beroemde op « *methodologische vooruitgang* ». Het was het Concilie dat deze idee opnieuw gelanceerd heeft, in **1964**. Om exact te zijn had de Paus moeten zeggen : « **Sinds veertig jaar** ». Maar dan zou hij het Concilie aanklagen. Hij gaat dus verder :

« *Ik heb er begrip voor : zelfs in de tijd dat ik onderpastoor was – 56 jaar geleden dus – was de verkondiging [van het geloof] reeds zeer lastig in een pluralistische*

school met veel ongelovige ouders en kinderen, omdat het een totaal vreemde en onwerkelijke wereld leek. »

De waarheid is dat « *56 jaar geleden* », dat wil zeggen in 1951, de Kerk bezig was de wereld te veroveren. Maar een clan van “progressistische” hervormers, waartoe de jonge priester Joseph Ratzinger behoorde, en waartegen de jonge priester Georges de Nantes zich verzette, wilde toen al « *de niet-gelovigen tegemoet treden* » door de leer te vervangen door de pedagogie.

« *Vandaag is de situatie natuurlijk [sic !] nog verslechterd* », voegt Benedictus XVI eraan toe. « *Natuurlijk* » ? Na zo een groot hervormend Concilie ? Heeft dat Concilie dan geen enkele oplossing geboden ?

Onvermijdelijke conclusie : niet alleen heeft het Concilie geen oplossing geboden, maar het heeft de situatie nog verslechterd, in overeenstemming met het visioen van het derde Geheim waarin de herderskinderen « **EEN GROTE STAD DIE VOOR DE HELFT IN PUIN LIGT** » hebben aanschouwd.

Vandaag zien we hoe Benedictus XVI deze stad « **met wankele tred** » doorkruist. We kunnen er niet aan twijfelen dat zich in hem op dit punt de voorspelling voltrekt. Op 10 november van vorig jaar maakte hij zelf de balans op tegenover de bisschoppen van Duitsland : « *De Duitse Bondsrepubliek deelt met heel de Westerse wereld een cultuur die gekenmerkt wordt door secularisering, waarin God steeds meer verdwijnt uit het publiek bewustzijn.* »

Drie dagen tevoren, in zijn homilie van 7 november, in aanwezigheid van de Zwitserse bisschoppen, had Benedictus XVI zijn angst laten blijken bij de toepassing op onze tijd van de parabel van de ondankbare genodigden : « *De christenen van het Westen, d. w. z. de nieuwe “eerste genodigden”, haken massaal af : ze hebben niet de tijd om naar de Heer te gaan. We kennen maar al te goed de kerken die steeds meer leeglopen, de seminaries die leeglopen, de kloosters die steeds leger worden ; we kennen alle vormen waaronder zich dit “neen, ik heb andere belangrijke zaken te doen” manifesteert. EN HET BEANGSTIGT EN SCHOKT ONS* getuigen te zijn van deze genodigden die zich verontschuldigen en afhaken in plaats van de grootsheid van de uitnodiging te begrijpen en zich naar het bruiloftsmaal te haasten. Maar wat moeten we doen ? »

Wat de Kerk moet doen is opnieuw het katholiek geloof onderrichten dat niet meer onderricht wordt, noch in de parochies, noch in de katholieke scholen, noch aan de theologische faculteiten, noch in de seminaries. In dit opzicht herhalen alle toespraken van Benedictus XVI aan de bisschoppen van Duitsland, Polen en Canada wat hij reeds zei tijdens de eerste zomer van zijn pontificaat aan de geestelijkheid van de *Valle d'Aosta*. Het is niet alleen door de inkrimping van het aantal gelovigen, priesters en kloosterlingen dat de Kerk sterft, maar vooral door de teloorgang van het **DOGMA VAN HET GELOOF** dat niet meer juist wordt onderricht.

De Paus herinnerde de bisschoppen van Duitsland eraan dat elke moslim het recht heeft « *ons nederig en vastberaden getuigenis ten gunste van Jezus Christus* » te ontvangen. Maar, voegde hij eraan toe, « *om dit met overtuigende kracht te kunnen geven is een ernstig engagement nodig. Daarom zouden op plaatsen waar de moslimbevolking talrijk aanwezig is, katholieke tussen-*

personen beschikbaar moeten zijn met een goede kennis van talen of van de geschiedenis van de godsdiensten, zodat ze in staat zijn om een dialoog met de moslims aan te gaan. Deze dialoog veronderstelt dus vóór alles een gedegen kennis van zijn eigen katholiek geloof... »

Het katholiek geloof wordt echter niet meer gevoed, niet meer doorgegeven, niet meer levendig gehouden. Vroeger, « voor het Concilie, groeide men op in het geloof; het was, in zekere zin, gewoonweg aanwezig als een deel van het leven en het moest niet op een speciale manier gezocht worden. Het moest gevormd en uitgediept worden, maar het kwam als vanzelfsprekend naar voren. » Terwijl vandaag « het geloof van de Kerk zich voordoet als iets dat tot een ver verleden zou behoren ». Zelfs de « actieve christenen » weerhouden van de geloofschat alleen datgene wat ze als « nog “verdedigbaar” » aanzien.

Maar dat is ontoelaatbaar, protesteert de Paus met klem, want het geloof is één geheel : « Het gaat geenszins om een enorme last van verschillende dingen ; alles wat het CREDO zegt en wat de ontwikkeling van het geloof heeft bewerkt, bestaat slechts om ons het gelaat van God duidelijker te laten zien. Hij bestaat en Hij leeft. In Hem geloven wij ; voor Hem, naar Hem, met Hem en van Hem leven wij. En in Jezus Christus is Hij, om zo te zeggen, fysiek onder ons » (7 november 2006).

« We kunnen niet zelf het geloof uitvinden door het samen te stellen uit “verdedigbare” stukjes, maar we geloven mét de Kerk. »

Zo heeft abbé de Nantes het ons onophoudelijk gezegd met het citaat van de H. Cyprianus : « **Niemand heeft God als Vader als hij de Kerk niet als Moeder heeft.** » We zijn kinderen van de Kerk.

Zeker, « we kunnen niet alles begrijpen wat de Kerk ons onderricht », maar samen met haar moeten we vasthouden aan alles wat zij gelooft.

Angst slaat de Paus om het hart als hij stilstaat « bij een probleem dat even nijpend als emotioneel geladen is : de verhouding tussen priesters en leken in de zendingsopdracht van de Kerk. » Waar het over gaat, is het geloof in de « door Jezus Christus voor zijn Kerk gewilde sacramentele en hiërarchische structuur ». Als die er niet meer is... verdwijnt de Kerk ! « Enkel het sacrament van de Priesterwijding staat hem die het ontvangt toe te spreken en te handelen “in persona Christi” (10 november 2006).

Op de eerste plaats is het dringend noodzakelijk « dat de catechese in scholen, parochies, gemeenschappen enz. het geloof verder blijvend [?] naar waarde schat, dit wil zeggen dat de kinderen werkelijk leren wat de “**Scheping**” is, wat de “**heilsgeschiedenis**” is die door God bewerkt werd, wie Jezus Christus is, wat de sacramenten zijn, wat het voorwerp is van onze hoop... » De Paus betreurt dat met betrekking tot dat alles « de onwetendheid vandaag een schrikwekkend niveau heeft bereikt ».

Welke oplossing bestaat hiervoor ?

FATIMA OF DE HOOP OP DE HEMEL

In werkelijkheid is er slechts één oplossing, en die werd gegeven aan drie kinderen uit Portugal. Maar omdat men bij Benedictus XVI nergens de verwoording vindt

van een of andere angst voor het heil van de zielen die niet alleen ten prooi zijn aan « onwetendheid » maar aan de sociale, morele en godsdienstige geloofsafval van de christenheid, moet men niet verwonderd zijn dat de Paus over deze oplossing nog steeds onwetend is !

Want in zijn toespraken tot de Zwitserse en Duitse bisschoppen, waarin Benedictus XVI zo krachtig de geloofsafval aanklaagt, is één iemand op dramatische wijze afwezig : de ALLERHEILIGSTE MAAGD MARIA, aan wie zelfs niet de vrome slotparagraaf wordt gewijd die gebruikelijk is bij elke pauselijke toespraak, volgens een sinds mensenheugenis geldende traditie. Alsof de geloofsafval van de Westerse wereld, alsof het verloren gaan van het dogma van het geloof haar niet op de eerste plaats aangaat ! Zij is het toch aan wie als enige de overwinning is beloofd op alle ketterijen in de hele wereld.

« **Laten we bijzondere verering hebben voor het Onbevlekt Hart van Maria, onze Allerheiligste Moeder, door haar te beschouwen als de zetel van het mededogen, de goedheid en de vergiffenis, en als de zekere poort om de Hemel binnen te gaan.** » Woorden van zuster Lucia aan pater Fuentes, in 1957.

Vergeten we niet dat vanaf de eerste verschijning van de Engel van Portugal, voorloper van Maria, wordt herinnerd aan deze verwoestende geloofsafval die de Paus betreurt onder het eufemisme van « secularisering » : geloofsafval van « **hen die niet geloven, niet aanbidden, niet hopen en niet beminnen** » ; en de Engel reikt een oplossing aan door de kinderen een gebed te leren waarvan hij verzekert dat de Harten van Jezus en Maria er gevoelig voor zijn :

« **Bid met mij** », zegt de Engel. « En nadat hij dit gebed driemaal had herhaald stond hij op en zei ons : “**Bid op deze wijze. De Harten van Jezus en Maria zijn gevoelig voor jullie smeekbeden**” », schrijft Lucia.

Deze woorden volkomen negeren is werkelijk een zonde tegen de H. Geest, temeer omdat alle pastorale problemen van de Kerk in deze boodschap een afdoende en ogenblikkelijke oplossing vinden. Bijvoorbeeld, het probleem van de teloorgang van het sacrament van de Biecht ; Benedictus XVI is erdoor « **teneergeslagen** » :

« De praktijk van het sacrament van de Biecht is sinds ongeveer vijftig jaar steeds verder achteruit gegaan. God zij dank bestaan er kloosters, abdijen en heilighdommen waarnaar mensen op bedevaart gaan en waar hun hart zich opent en eveneens bereid is tot biechten. We moeten dit sacrament werkelijk opnieuw leren kennen. »

« Sinds ongeveer vijftig jaar »... Sinds 45 jaar om precies te zijn : toen werd het Tweede Vaticaans Concilie geopend dat elke geest van boetedoening uit de Kerk verbannen heeft, in naam van « de opening op de wereld ».

Maar Onze-Lieve-Vrouw van Fatima heeft aan Lucia het middel geleerd om « dit sacrament opnieuw te leren kennen ». Dit gebeurde in Pontevedra, op 10 december 1925 :

« **ZEG DAT IEDEREEN DIE, GEDURENDE VIJF MAANDEN, OP DE EERSTE ZATERDAG TE BIECHTEN GAAT, DE HEILIGE COMMUNIE ONTVANGT, EEN ROZENHOEDJE BIDT EN ME GEDURENDE VIJFTIEN MINUTEN GEZELSCHAP HOUDT DOOR TE**

MEDITEREN OVER DE VIJFTIEN MYSTERIES VAN DE ROZENKRANS, IN EEN GEEST VAN EERHERSTEL, DAT IK AAN HEN BELOOF HEN BIJ TE STAAN IN HET UUR VAN DE DOOD MET ALLE NOODZAKELIJKE GENADE VOOR DE REDDING VAN HUN ZIEL. »

De belofte van eeuwig heil : bestaat er een beter middel om de terugkeer naar de praktijk van de sacramenten te vergemakkelijken ?

Maar zowel als Fatima of de hoop op de Hemel op dramatische wijze afwezig is in de predicatie van Benedictus XVI, zo ook rept de Paus met geen woord over Fatima of de vrees voor de hel. Zeker, de H. Vader herinnert aan de desastreuze gevolgen zowel voor de maatschappij als voor het individu van het minachtend “vergeten” van God, maar hij zegt niets over het eeuwigdurend gevolg van het verstokte “neen” tegenover de geboden van God en van de Kerk : het vuur van de hel.

FATIMA OF DE VREES VOOR DE HEL

Onder de pen van zuster Lucia lezen we deze dringende waarschuwing :

« Ons eeuwig leven zal afhangen van een beslissing tussen twee heel verschillende werkelijkheden : de Hemel of de Hel. » Daarom is ons aardse leven een permanente staat van oorlog met de confrontatie tussen *« twee slaglinies, waartussen vijandschap heerst, en die tegen elkaar zijn opgesteld : de nakomelingschap van Satan en de nakomelingschap van het Onbevlekt Hart van Maria. Satan sleurt de zijnen mee op de weg van de zonde ; Maria, die de Moeder van de kinderen van God is, leidt hen op de weg van de waarheid, de rechtvaardigheid en de liefde. Omdat God liefde is en omdat al zijn kinderen zich onderscheiden door de liefde ! »*

Deze woorden zouden de auteur van de encycliek *DEUS CARITAS EST* sterk moeten aanspreken !

« En terwijl de kinderen van God opstijgen langs de weg van de liefde tot aan het bezit van de eeuwige gelukzaligheid van het Koninkrijk Gods, dalen de zonen van Satan, meegesleept door hun verdorvenheid, af naar de afgrond van de eeuwige straf. De ongelovigen die deze waarheden loochenen zijn talrijk in de wereld, maar het is niet omdat men de Hemel en de Hel ontkent dat ze niet meer bestaan ! En hun ongeloof zal hen niet verlossen van de straffen van de hel als hun leven in zonde hen daarheen voert. »

Zuster Lucia ondersteunt deze waarheden met overvloedige bewijzen uit de Schrift. Maar ze voegt er bovendien aan toe dat Onze-Lieve-Vrouw haar de hel *getoond* heeft – en op hetzelfde ogenblik ook aan haar neefje en nichtje – *« opdat we ons niet zouden laten misleiden door de valse leer van de ongelovigen die het bestaan van de hel ontkennen »*.

Bestemd om openbaar te worden gemaakt heeft dit visioen dus een universele draagwijdte. Het richt zich tot de vrome zielen die de genade kennen om de *« arme herderskinderen van Aljustrel »* na te volgen in hun onvergelykbare weg van medeverlossing, en tot de *« zielen van de arme zondaars »* die, op meer eenvoudige wijze, de kleine maandelijkse oefeningen van de eerste zaterdagen naleven, om uiteindelijk de zielen te bereiken van hen die door hun zondig leven naar de hel gevoerd

worden, door in hun hart het witgloeiend vuur van de vrees voor God te ontsteken, het begin van de liefde.

EEN VERDERFELIJKE BREUK

Wij hebben de indruk dat Benedictus XVI in zijn dagelijks onderricht dit volmaakt evenwicht verbreekt door niet meer te spreken over de heilzame angst voor de Rechtvaardigheid van God en slechts zijn Liefde en zijn Barmhartigheid over te houden. Daarmee treedt hij in de voetsporen van Joannes XXIII, die de conciliaire pastoraal vastlegde in zijn Openingsrede van Vaticanum II, op 11 oktober 1962 :

« Vandaag verkiest de Bruid van Christus haar toevlucht te nemen tot de remedie van de barmhartigheid, veeleer dan met de wapens van de gestrengheid te zwaaien. Ze is van mening dat ze, in plaats van te veroordelen, beter aan de noden van onze tijd beantwoordt door veeleer de nadruk te leggen op de rijkdom van haar leer. »

Hieruit volgt een “breuk”, die zichtbaar wordt in de manier waarop Benedictus XVI van bij zijn eerste encycliek zijn pauselijk Leerambt uitoefent, of beter gezegd, *niet* uitoefent. Want van bij het begin, vanaf de aanhef, valt op dat elke vermelding ontbreekt van de leerstellige taak waarmee hij door zijn uitverkiezing bekleed werd. Heel anders stelde de H. Pius X zich op, die nadrukkelijk herinnerde aan deze leerstellige opdracht om de geloofsschat te bewaren tegenover de om zich heen grijpende *« apostasie »* :

« Tegenover een zo groot kwaad, begrepen Wij dat het Ons toekwam, krachtens de pauselijke Taak die Ons is toevertrouwd, een remedie te zoeken. Wij begrepen dat volgend bevel van God zich tot Ons richtte : “ZIE HOE IK U VANDAAG AANSTEL OVER DE VOLKEREN, OM TE ONTWORTELEN EN TE Vernietigen, om te bouwen en te planten” ... »

Niets van dat alles bij Benedictus XVI. Zeker, hij heeft om gebeden gevraagd bij de overhandiging van de Vissering en de oplegging van het pauselijk Pallium, tekenen van zijn zending als universele Herder : *« Bid voor mij opdat ik mij niet uit angst verberg voor de wolven. »* Nochtans hebben we hem de voorbije twee jaar niet kordaat het hoofd zien bieden aan de wolven, maar hem slechts zien *« voorzitten in de leer en voorzitten in de liefde »*, volgens de definitie die hij aan zijn ambt gaf op 7 mei 2005 in Sint-Jan van Lateranen. Maar misschien zijn er geen wolven meer ?

Benedictus XVI *« zit voor in de leer »*, als een voortreffelijke leraar in de theologie en een goede pedagoog die erom bekommerd is om zelfs door de “laatsten van de klas” begrepen te worden. En de gelovigen stromen toe om hem opgetogen te aanhoren. Zijn audiënties op woensdag blijven een massa volk lokken. Men wordt het niet moe hem de ontstaansgeschiedenis van de Kerk te horen vertellen. Hij doet ons Petrus, Jacobus en Joannes beminnen, en Filippus en Bartholomeüs, Justinus en Ireneus, Ignatius van Antiochië en Clemens van Alexandrië.

Benedictus XVI *« zit voor in de liefde »*. Zijn eerste encycliek laat goed zien wat hij daaronder verstaat : *« In een wereld waar men wraak soms associeert met de*

naam van God, of zelfs de plicht tot haat en geweld, is dit een boodschap die een grote actuele waarde en een heel concrete betekenis heeft. » We hebben dit gezien in Regensburg, op 12 september 2006, waar de “wolven” de Herder van de schapen omsingeld hebben totdat hij protesteerde met zijn liefde... voor de wolven zelf: « *Ik wil opnieuw mijn achting uitspreken voor de moslims...* » !

Het resultaat is dat wie goed is, heeft omdat hij niet meer verdedigd wordt, en dat wie slecht is, triomfeert.

Het meest opmerkelijke geval van wat jammer genoeg uiteindelijk als een verzaking aan de plichten van Opperherder moet beschouwd worden, is de zaak van abbé de Nantes. Kardinaal Ratzinger en zijn secretaris Mgr. Bertone hebben de Franse bisschoppen toegelaten onze overste als geëxcommuniceerd te beschouwen, terwijl er niet alleen niets laakbaars op hem weegt maar er ook geen enkel oordeel uitgesproken is over de beschuldigingen die hij zelf sedert veertig jaar geuit heeft tegen het onderricht van Vaticanum II.

Ook vandaag nog negeert Benedictus XVI bewust de kwestie, teneinde een « *hermeneutiek van de continuïteit* » te doen overheersen, dit wil zeggen een interpretatie van Vaticanum II zonder breuk met de duizendjarige traditie van de Kerk. Maar dit belet niet dat de tegenwerpingen er zijn en dat men ze moet beantwoorden, als men wil dat de mooie en levende traditie van de Kerk haar gang herneemt. Het is niet alleen een kwestie van gerechtigheid voor abbé de Nantes die onverdiend wordt gehoord, belasterd en vervolgd, maar het is ook een kwestie van leven of dood *voor de Kerk*, die sterft aan de dwalingen van het Concilie.

« EEN PRINCIPIËLE KWESTIE »

Aan iemand die hem met aandrang vroeg waarom hij geen antwoord gaf aan abbé de Nantes, ook al was het door hem te veroordelen als hij te veroordelen was, liet kardinaal Ratzinger antwoorden dat dit « *een kwestie van principe* » was. Ik heb me lange tijd afgevraagd wat de betekenis was van deze woorden, totdat een vriend me een passage liet lezen uit een boek van de kardinaal, getiteld “*DE VIERING VAN HET GELOOF*”. Daarin schrijft hij met betrekking tot het feest van Sacramentsdag:

« *Het concilie van Trente besluit zijn verklaringen over Sacramentsdag met een zin die pijnlijk in onze oecumenische oren klinkt en die zeker niet weinig heeft bijgedragen tot het diskrediteren van dit feest in de ogen van onze protestantse broeders. Maar als men deze formulering zuivert van haar passionele elementen die eigen zijn aan de zestiende eeuw, dan is men verrast over wat ze aan positiefs en groots laat blijken. De conciliaire tekst preciseert dat Sacramentsdag de triomf van de waarheid moet voorstellen op zodanige wijze dat “de tegenstanders ervan, tegenover een dergelijke schittering en een dergelijke vreugde van de ganse Kerk, ofwel door de knieën gaan, ofwel, door schaamte overmand, uiteindelijk tot inkeer komen”. Laten we deze zin ontdoen van elke polemiek: de betekenis is dat de kracht waarmee de waarheid zich opdringt de vreugde moet zijn waarin deze waarheid zich doet gelden.* »

Dit verklaart ten dele het stilzwijgen van kardinaal Ratzinger tegenover abbé de Nantes, van aanleg én dank-

zij de genade een fel polemist, “*ad tuendam fidem catholicam*”, zoals alle Kerkvaders en de heilige Concilies uit het verleden het waren ! Hardnekkige stilte omdat de geschriften van genoemde abbé de Nantes niet « *gezuiverd* » kunnen worden van hun « *passionele elementen* » ; of juist, als men hem leest en bestudeert, dan begrijpt men dat de uitstraling van de waarheid (die onze vreugde betekent !) in onze wereld van duisternis noodzakelijkerwijs samengaat met de strijd tegen diezelfde duisternis en zijn dwalingen. « *Welke band is er tussen Christus en Belial ?* » (2 Kor. 6, 14).

We hoeven dus niet verwonderd te zijn dat voor een aanhanger van de opening op de wereld zoals onze huidige Paus de enige principiële houding tegenover abbé de Nantes alleen maar kan zijn om hem als *gediskwalificeerd* te bestempelen, omdat hij de nieuwe spelregels over de betrekkingen tussen de Kerk en de moderne wereld afwijst.

Na twee jaar pontificaat is het duidelijk dat Benedictus XVI, hoewel ongetwijfeld bijgestaan door de zeven gaven van de Heilige Geest, nauwelijks inziet wat specifiek is voor de gave en de deugd van de KRACHT: energie voor beslissingen en handelingen die in staat zijn hindernissen, gevoelens en tegenwerpingen te overwinnen, voor de volledige uitvoering van Gods wil en het nastreven van alles wat kan bijdragen tot het goede, tot het heil van de naaste en dat van onszelf, tot glorie van God.

Ook al moet men er zijn bloed voor vergieten.

De eensgezinde overlevering van Kerkvaders en Kerkleraars, van Concilies en Roomse Opperherders tot aan 11 oktober 1962 laat er geen twijfel over bestaan: het geloof kan niet zonder de geest en de letter van banvloeken, voor “*de uitroeiing*” van elke ketterij. In een dergelijke pastoraal is geen enkel passioneel element aanwezig. Zowel in de middeleeuwen als tijdens de renaissance heeft de Kerk op die manier de naastenliefde beoefend.

Het bewijs is dat dit ook de “pastoraal” is van het Onbevlekt Hart van Maria, sinds het begin van de tijden, sinds God aan Satan gezegd heeft: « *ZE ZAL JE DE KOP VERPLETTEREN.* » Deze zo schone, zo zachte Vrouw... zal de kop van de Slang verpletteren met haar maagdelijke voet. Om dus te ontsnappen aan de duivels, aan alle duivels, hebben we geen andere toevlucht dan deze *sterke Vrouw, Virgo potens*, die zich op deze krijgsdaad voorbereidt: de kop van haar duivelse tegenstander verpletteren. Ik benadruk het: we hebben geen andere toevlucht om onze inbeeldingen en onze tegenwerpingen uit te schakelen, en om het hart van onze “*gescheiden broeders*” te winnen, door de toewijding van Rusland aan haar Onbevlekt Hart en door de eerherstellende oefeningen van de vijf eerste zaterdagen van de maand.

Moge onze H. Vader Paus Benedictus XVI, onze welbeminde Opperherder, zich tot haar instrument maken door in te gaan op haar vragen, zoals eertijds de H. Pius V, in deze tijd van groot islamitisch gevaar. Hij zal dit doen, we hebben hierover zekerheid, omwille van de belofte van 13 juli 1917: « *UITEINDELIJK ZAL MIJN ONBEVLEKT HART ZEGEVIEREN. DE H. VADER ZAL RUSLAND AAN MIJ TOEWIJDEN DAT ZICH ZAL BEKEREN, EN AAN DE WERELD ZAL EEN TIJD VAN VREDE GEGEVEN WORDEN.* »

broeder Bruno van Jezus

SYNAGOOG TEGEN KERK

DE EERSTE EEUW VAN HET CHRISTENDOM

Alles wat we de afgelopen jaren te weten zijn gekomen over de Essenen en de handschriften die ze in de grotten van Qumrân verborgen hadden maakt het noodzakelijk om de geschiedenis van de jonge Kerk te herschrijven. En dan blijkt dat de traditionele chronologie dichter bij de waarheid staat dan het modernisme ons wil doen geloven.

IN het jaar 30, op de dag van Pinksteren, wordt de Kerk gesticht.

De evangelist Lucas, auteur van de « *Handelingen der Apostelen* », schrijft over een « *geruis uit de hemel, als van een hevige windvlaag, dat het hele huis vulde waar ze waren vergaderd* » (Hand. 2, 1), en hij vervolgt:

« *Bij dat gedruis liep de grote menigte* (to plêthos) *te hoop, en ze waren stomverbaasd dat iedereen hen in zijn eigen taal hoorde spreken* » (2, 6). Lucas gebruikt het bepaald lidwoord *to*: niet “een” grote massa, maar “de” grote massa. Op wie doelt hij? Een andere passage van zijn hand zet ons op het goede spoor. Wanneer hij het heeft over de intocht van Jezus in Jeruzalem op Palmzondag schrijft Lucas: « *En toen Hij reeds aan de helling van de Olijfberg was gekomen begon de grote menigte* (to plêthos) *van de leerlingen vol blijdschap met luide stem God te verheerlijken om al de wonderen die ze hadden aanschouwd* » (Luc. 19, 37). De evangelist maakt een duidelijk onderscheid tussen de geestdriftige leerlingen enerzijds en de gewone toeschouwers anderzijds (onder wie « *enige Farizeeën* »).

We mogen daarom besluiten dat « *de grote menigte* » niet zomaar een onbepaalde hoop mensen aanduidt, maar een precies omschreven groep die als dusdanig al bestond vóór de dood en de verrijzenis van Jezus: de gemeenschap van zijn leerlingen.

Bovendien is het woord *plêthos* de omzetting in het Grieks van de Hebreeuwse term die de **Essenen** gebruikten om hun gemeenschap aan te duiden: « *de talrijke groep* », *ha-rabbîm*.

Aan de mysterieuze Essenen hebben wij vroeger al een artikel gewijd (« *Van het Oude naar het Nieuwe*

Testament: Qumrân en de Essenen », in *Hij is verzezen!* nr. 9, mei-juni 2004). Zij waren aan de vooravond van de geboorte van Christus de « meest vromen onder de Joden », de *hasîdîm* die « *naar recht en gerechtigheid snakten* » (1 Macc. 2, 29). Zij hadden het ontrouwe Jeruzalem verlaten en waren naar « de woestijn » getrokken. In hun nederzettingen in de omgeving van de Dode Zee wachtten ze in eenvoud, in gebed en in overweging van de Schriften op de komst van de Messias. In Qumrân, op een rotsplateau aan de rand van de woestijn van Juda, hadden zij een klooster gesticht, een « huis van heiligheid » dat de Tempel van Jeruzalem moest vervangen en waarin Esseense kloosterlingen in celibaat leefden.

De familie waarin Jezus geboren werd, was ongetwijfeld met de Essenen verwant. « *Flavius Josephus spreekt over een tweede orde van gehuwde Essenen* (Oorlog, 2, 160). *Men kan zich afvragen of de kring van de verwanten, leerlingen en vrienden van Jezus niet verbonden was met deze Essenen. [...] De personen die in het Kindsheidevangelie door Lucas ten tonele worden gevoerd – Zacharias en Elisabeth, Jozef en Maria, Simeon en Anna – hebben de vroomheid van de nederigen (de armen, 'anawîm in het Hebreeuws) die ook de Essenen kenmerkte. Het zijn mensen die heel hun hoop op God vestigen, van wie zij de uiteindelijke vertroosting, de verlossing van Israël, verwachten. Misschien mogen we ook in Maria, Martha en hun broer Lazarus, de vrienden van Jezus die geen van drieën gehuwd waren, zulke Essenen zien* » (Otto Betz, *Eichstätter Studien XXXII*, Regensburg 1992).

Het klooster van Qumrân werd omstreeks 37 v. Chr.

Grote aarden kruiken voor boekrollen die teruggevonden werden in grot 1 van Qumrân en die tegenwoordig bewaard worden in het Huis van het Boek in Jeruzalem. De grotten waren bergplaatsen waar de Essenen hun kostbare bibliotheek verborgen bij het naderen van het Romeinse leger onder Titus.

Ongeveer duizend jaar later moeten rovers de grotten binnengedrongen zijn op zoek naar kostbaarheden; verschillende boekrollen werden toen zwaar beschadigd, sommige zelfs tot snippers herleid.

De Bijbelfragmenten die in de grotten van Qumrân ontdekt werden, dateren van vóór de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 n. Chr. Als men ze vergelijkt met de “officiële” Bijbeltekst die door de rabbijnen van Jabneh vastgelegd werd, dan stelt men vast dat de Synagoog het zich gepermitteerd heeft de teksten aan te passen in antichristelijke zin.

in brand gestoken door de Hasmoneeërs, die in een felle strijd om de heerschappij over Judea verwickeld waren met de Idumeeër Herodes. Deze laatste versloeg tenslotte zijn vijanden en trok op naar Jeruzalem, dat hij na hevige gevechten veroverde. Als Herodes de Grote regeerde hij van 37 tot aan zijn dood in 1 n. Chr.

IN HET HART VAN DE ESSEENSE WIJK

Waar trokken de Essenen van Qumrân na de verwoesting van hun klooster heen? **Naar Jeruzalem.** Herodes had namelijk een grote sympathie voor hen opgevat, zegt de joodse geschiedschrijver Flavius Josephus: een zekere Menahem, een Esseen « *die een deugdzaam leven leidde* », had namelijk aan de jonge Herodes voorspeld dat hij ooit koning zou worden en meer dan dertig jaar zou regeren... De vorst schonk de Essenen binnen de stadswallen een eigen wijk. Daartoe liet hij zelfs een poort uithakken in de muren, de zgn. Esseense poort, waarvan de fundamenten in 1977 teruggedvonden werden.¹

De Essenen, de « *armen van Israël* », waren in Jeruzalem georganiseerd als gemeenschap. Ze wachtten er op de komst van de Messias en bereidden er zich op voor door een leven van gehoorzaamheid aan hun Regel te leiden. Ze beoefenden een zuivere levenswandel en streefden naar echte armoede, ook van hart, met het doel terug aan te knopen bij het eerste Verbond, eertijds gesloten als een huwelijk tussen Israël en Jahweh, de goddelijke bruidegom. Hun woningen waren eenvoudig en sober, in schrille tegenstelling met de luxueuze verblijfplaatsen in de bovenstad, meer ten noorden, waar de grote priesterlijke families woonden, de Sadduceeën, die voorgingen in de ceremonies in de Tempel.

« *Toen de dag van Pinksteren was aangebroken, waren ze allen op één plaats bijeen* » (Hand. 2, 1). De plaats waar de apostelen bijeen waren was het Cenakel, « *de bovenzaal waar ze gewoonlijk vertoefden* » (Hand. 1, 13), rondom Maria en onder het gezag van Petrus. Deze zaal was in het noorden van de Esseense wijk gelegen [zie plan van Jeruzalem, p. 9]. Bij het « *geruis uit de hemel* » liep « *de grote menigte* » van de Essenen te hoop bij het bewuste huis. Daar zijn zij getuige van een mirakel: « *Zijn allen die daar spreken geen Galileeërs? Hoe horen wij allen hen dan in onze eigen moedertaal spreken?* » (2, 7-8).

Petrus richt het woord tot hen, en spaart hen niet: « *Heel het huis van Israël zij er dus van doordrongen dat God dezelfde Jezus DIE GIJ HEBT GEKRUISIGD, tot Heer en Christus heeft aangesteld* » (2, 36). Hebben de Essenen dan schuld aan de dood van Jezus? **Ja.**

De Essenen respecteerden de sabbat nog strikter dan de Farizeeën. Volgens het *Document van Damascus* was het absoluut verboden om op de sabbat door de velden te lopen, zelfs niet om er na te denken over het werk

van de daaropvolgende week (CD 10, 20). Een huisdier uit een put halen was ook niet toegelaten: « *Als een dier in een waterput of in een gracht valt, mag men het er niet uithalen op de dag van de sabbat* » (CD 11, 13). Daarom ergerden de Essenen zich aan de apostelen, die door de velden liepen terwijl zij korenaren aftrokken, en aan Jezus zelf, die op de sabbat de verdorde hand van een man genas. Hun tegenstand tegen de Mensenzoon, die « *Heer van de sabbat* » is (Matt. 12, 8) en die boven de haast fanatieke cultus van de reinheid staat door met tollenaars en zondaars om te gaan, drijft hen er tenslotte toe mee te doen met het complot om Jezus te doden... « *Zelfs zijn broeders geloofden niet in Hem* », schrijft Joannes teleurgesteld (Jo. 1, 47). Was het niet voorspeld dat Jezus een « *teken van tegenspraak* » zou zijn?

De Essenen zijn « *diep getroffen* » door de woorden van Petrus. « *Mannen, broeders, wat moeten wij doen?* » zeggen zij tot de apostelen (2, 37). Petrus antwoordt: « *Bekeert u allen, en laat u dopen in de naam van Jezus Christus, tot vergiffenis van uw zonden. Dan zult gij de gave ontvangen van de Heilige Geest* » (2, 38). Een doopsel zoals de novicen in Qumrân het ontvingen, wanneer zij na een proeftijd van één jaar in een zuiveringsbad ondergedompeld werden. Maar dit doopsel is oneindig veel meer! En bovendien vervangt het voorgoed het ritueel van de besnijdenis, teken van het Oude Verbond, waardoor nu ook heidenen tot de Kerk van Christus kunnen toetreden.

De grote meerderheid van de Essenen laat zich die dag dopen: « *En zij die zijn woord aanvaardden, ontvingen het doopsel; die dag traden er ongeveer drieduizend mensen toe* » (2, 41). Het cijfer van drieduizend bekeerlingen stemt overeen met wat Philo van Alexandrië over de Essenen zegt: « *een gemeenschap van meer dan vierduizend leden* ». Ook het werkwoord dat Lucas gebruikt voor “toetreden”, *prostithenai*, is verhelderend: het is de omzetting van het Hebreeuwse *yâsaph* dat we aantreffen in de Esseense *Gemeenschapsregel* (1QS 6, 14; 8, 19) en in het *Document van Damascus* (CD 13, 11), een technische term om de toetreding tot de gemeenschap uit te drukken. Bovendien is « *die dag* » één van de meest plechtige van de liturgische kalender die de Essenen volgden: in Qumrân vierde men op de dag van Pinksteren – de vijftigste (*pentèkostè*) dag na het paasfeest – de hernieuwing van het Verbond, en de nieuwelingen die hun noviciaat beëindigd hadden traden dan definitief toe tot de gemeenschap.

In zijn toespraak vermaant Petrus de Essenen ook: « *Red u toch uit dit verdorven geslacht* » (2, 40). Deze woorden herinneren zeer treffend aan de geest waarin de « *meest vromen onder de Joden* » leven. Op de dag van Pinksteren in het jaar 30 is het tweehonderd jaar geleden dat de stichter van het Essenendom zijn volge-

(1) Flavius Josephus maakt in één van zijn werken melding van een “Esseense poort”. Op basis van deze verwijzing ondernam de benedictijnse archeoloog pater Bargil Pixner in 1977 opgravingen aan de zuidwestkant van Jeruzalem. Hij vond een poort die duidelijk op een later moment was aangebracht in de reeds bestaande ommuring. Volgens Pixner gaf deze poort uit de tijd van Herodes toegang tot een Esseense wijk binnen in de stad, wat bijgetreden wordt door Rainer Riesner (*Christen und Christliches in Qumran?* Eichstätter Studien XXXII, Regensburg 1992).

Plattegrond van Jeruzalem in de tijd van Jezus en de apostelen (naar Christian Grappe, *D'un Temple à l'autre. Pierre et l'Église primitive de Jérusalem*, 1992, p. 58).

Herodes de Grote begon aan de nieuwbouw van de Tempel in 20 of 19 v. Chr. Het reusachtige bouwwerk werd pas voltooid in 63 n. Chr. Een oude toren in de noordwesthoek verbouwde hij tot de burcht Antonia (genoemd naar de triumvir Marcus Antonius) en ten noorden van de Esseense wijk liet hij voor zichzelf een paleis optrekken. Speciaal voor de Essenen liet hij in de wallen een poort uithakken die toegang gaf tot hun wijk. De benedictijnse archeoloog Bargil Pixner vond de poort en de wijk terug en ontdekte ook verschillende *miqva'ot*, baden voor de rituele reiniging die pasten in de zuiverheids-cultus van de Essenen.

lingen weggevoerd heeft naar de woestijn, ver weg van « de zonen van Belial » zoals de ontrouwe kinderen van Israël genoemd worden in één van de rollen van de Dode Zee. In de tijd van Jezus en de apostelen zijn die trouweloze Joden genoegzaam bekend: het zijn de hypocriete Farizeeën en de corrupte Sadduceeën, « *adderengebroed* » volgens de woorden van Sint-Jan de Doper (Matt. 3, 7), « *zonen van de duivel* » volgens Jezus zelf (Jo. 8, 44). Zoals zij de aartsvijanden van de Mensenzoon waren, zo zullen zij ook de aartsvijanden van de jonge Kerk worden.

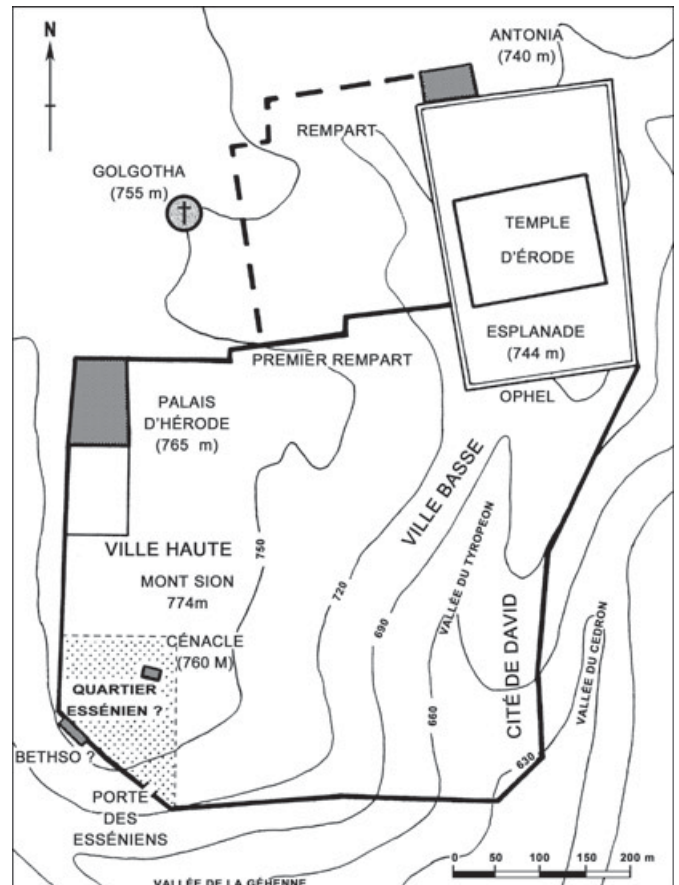
Zo moeten binnen het joodse volk « twee soorten mensen onderscheiden worden: de kinderen van de duisternis, voor wie geen enkele hoop overblijft, en de kinderen van het licht, in wie – hoewel ze tijdelijk op een dwaalspoor waren geraakt – de geest van waarheid voortbestaat als een in de aarde verstoppt zaadje, dat slechts op de instorting van de Heilige Geest wacht om tot leven te ontkiemen » (I. H. Dalmals, MdB nr. 4, p. 65).

De grote meerderheid van de Essenen is vanaf de dag van Pinksteren opgegaan in de jonge Kerk, door hun « *toetreding* » tot de Heer. En de christelijke gemeenschap heeft als vanzelf veel gebruiken en de hele levenswijze van de Essenen overgenomen: « *Al de gelovigen waren ten nauwste verenigd, en bezaten alles in gemeenschap* » (Hand. 2, 44). De Esseense *koinônia*, beschreven door Plinius, Flavius Josephus en Philo, werd de christelijke *communio*. Bovendien vond de jonge Kerk, midden in een vijandig gezind Jeruzalem, bescherming in de Esseense wijk, die sedert de dagen van Herodes de Grote een grote religieuze autonomie genoot.

VERVOLGD DOOR DE JODEN

Daags na Pinksteren begint voor de jonge christelijke gemeenschap van Jeruzalem de vervolging door de Joden.

De joodse gezagsdragers dachten dat ze voorgoed van Jezus af waren. Maar dan begint alles opnieuw, met Petrus die net als zijn Meester wonderen verricht... Inderdaad geneest Petrus kort na Pinksteren bij de Tempelpoort een man « *die verlamd was van de moederschoot af en gedragen moest worden* », met de woorden: « *In de naam van Jezus Christus van Nazareth, sta op en ga!* » (Hand. 3, 2-7).

Onmiddellijk « kwamen de priesters met de hoofdman van de tempelwacht en de Sadduceeën op hen [Petrus en Joannes] af, boos omdat zij het volk onderrichtten en in de persoon van Jezus de opstanding uit de doden verkondigden. Zij legden de hand op hen en brachten hen in verzekerde bewaring » (Hand. 4, 1-3). De volgende morgen komt het Sanhedrin bijeen onder leiding van Annas en Kajafas. Petrus spreekt de Hoge Raad vrijmoedig toe, waarna de gezagsdragers onder elkaar overleggen: « *Wat moeten we met die mensen doen? Want dat er door hen een opzienbarend wonder verricht is, weten alle inwoners van Jeruzalem en kunnen we dus niet loochenen* » (4, 16). Daarom verbieden ze de apostelen ten strengste « *te spreken of te onderwijzen in de naam van Jezus* » (4, 18) – wat Petrus en Joannes naast zich neer leggen.

Het mirakel doet het aantal volgelingen van de jonge Kerk alleen maar toenemen. De leiders van de Joden besluiten daarom tot een genadeloze vervolging. De grote bezieler ervan is Saulus van Tarsus, aan wiens voeten de getuigen van de steniging van Stefanus hun mantels neerleggen (Hand. 7, 58). « *Nog op diezelfde dag brak er een hevige vervolging tegen de Kerk van Jeruzalem los. En allen verspreidden zich over het land van Judea en Samaria, behalve de apostelen. [...] Saulus woedde tegen de Kerk; hij drong de huizen binnen en sleepte mannen en vrouwen weg om ze gevangen te zetten* » (8, 1-3). Verloren moeite! De weggevluchte leerlingen verspreiden overal de Blijde Boodschap (8, 4).

Daarop besluiten de autoriteiten om nog een stap verder te gaan: « *Saulus, die nog altijd ziedde van dreigementen en moordlust tegen de leerlingen van de Heer, ging naar de hogepriester en vroeg hem brieven*

voor de synagogen in Damascus, om alle lieden van dit soort, mannen zowel als vrouwen, geboeid naar Jeruzalem te voeren » (9, 1-2).

Dan grijpt de Heer in eigen Persoon in : door op de weg naar Damascus aan zijn vervolger te verschijnen houdt hij hem tegen in zijn moordzucht, of beter, hij "bekeert" hem ten gunste van de Kerk. Deze gebeurtenis vindt plaats vóór het jaar 39, waarin de dood van de Nabatiese koning Aretas IV valt (2 Kor. 11, 32).

Maar de Joden geven daarom hun plan nog niet op om de pasgeboren Kerk, die zij als een "sekte" betitelen, te vernietigen. Zij veranderen alleen van methode. In 44 « legde koning Herodes de hand op enige leden van de Kerk om hen te mishandelen. Jacobus, de broer van Joannes, doodde hij met het zwaard » (Hand. 12, 1-2).

De vorst over wie hier sprake is, is Herodes Agrippa I (41-44), kleinzoon van Herodes de Grote. Deze gunsteling van keizer Caligula, van wie hij de decadente levenswijze in Rome gedeeld heeft, krijgt in 41 het bestuur over heel Palestina in handen. Van zodra hij een voet op joods grondgebied gezet heeft, legt hij een bijzondere ijver aan de dag in het onderhouden van de Wet van Mozes en probeert hij bij zijn landgenoten in het gevele te komen. Jacobus, de zoon van Zebedeüs, is bekend als de apostel Jacobus de Meerdere ; hij is de eerste apostel die met zijn bloed van Christus getuigt.

« Toen Herodes zag dat dit aan de Joden aangenaam was, liet hij Petrus gevangen nemen » (12, 3). Pater Bagatti merkt terecht op : « Herodes Agrippa I had geen enkele reden om rancuneus te zijn tegen hen die in Christus geloofden, vermits hij met hen nooit te maken had gehad. Men begrijpt dat er dus, om hem dit pad van de vijandigheid op te sturen, personen moeten zijn geweest die daar belang bij hadden, namelijk de leden van het Sanhedrin » (Bellarmino Bagatti, o. f. m., *L'Église de la circoncision*, Jeruzalem 1965, p. 4).

En opnieuw grijpt de Heer in : de miraculeuze bevrijding van Petrus en de plotse dood van koning Herodes Agrippa I in het jaar 44 redden de Kerk (Hand. 12). Bijna had hij de Kerk in de wieg gedood, zoals zijn grootvader het Kind Jezus had willen ombrengen....

« Later », zo vervolgt pater Bagatti, « concentreerde de oppositie van de Joden zich tegen Paulus, en het waren de Aziatische Joden die daarin het voortouw namen. Ze slaagden er wel niet in om hem in 58 volgens hun opzet in de Tempel te doden, maar ze lukten er wel in om hem gevangen te nemen en uit Palestina te verwijderen. Ondertussen gaven de Joden het plan niet op om de christelijke leiders te liquideren. »

Hun volgende doelwit is Jacobus, de « broeder van de Heer » (Gal. 1, 19) : deze benaming duidt er op dat hij vroeger tot de Essenen behoorde.¹ Hij wordt « de zoon van Alfeüs » genoemd (Hand. 1, 13) in tegenstel-

ling tot Jacobus de Meerdere, de zoon van Zebedeüs. Deze apostel, die de leiding heeft over de Kerk van Jeruzalem na het vertrek van Petrus², staat in hoog aanzien bij alle Joden, ook de niet-christenen. Hegesippus (110-180), de eerste christelijke historicus die wij kennen na Sint-Lucas, verhaalt³ dat « de Schriftgeleerden en Farizeeën » – altijd dezelfde – zich zorgen maken over de groei van het christendom : « Heel het volk loopt het risico in Jezus de Christus te verwachten », zeggen ze. Wat een bekentenis ! We mogen dus aannemen dat omstreeks het jaar 60 een groot deel van het joodse volk op het punt staat zich tot het christendom te bekeren.

Het Sanhedrin komt bijeen en besluit om Jacobus, « de Rechtvaardige », te gebruiken tegen de christenen. De Schriftgeleerden en Farizeeën vragen hem om van op de pinakel van de Tempel, « waar hij door iedereen goed gezien en gehoord kan worden », het volk toe te spreken en te zeggen dat zij verkeerd denken over Jezus. « Want gij zijt onbevooroordeeld »... in tegenstelling tot wat zij zelf zijn !

Maar dat is een absolute miskenning van het feit dat de Esseen Jacobus volledig bekeerd is. In plaats van Jezus af te vallen brengt de apostel een vurig getuigenis van geloof in de Mensenzoon, « die zal komen op de wolken des hemels. » De vijanden van de Kerk zijn razend : « Wij hebben verkeerd gedaan met dit getuigenis over Jezus te laten geven. Laat ons naar boven gaan en hem naar beneden duwen, zodat ze schrik krijgen en hem niet geloven. » Jacobus wordt in de diepte gestort. Omdat hij niet onmiddellijk dood is, beginnen ze hem te stenigen. Net zoals Stefanus vraagt de martelaar om vergiffenis voor zijn moordenaars, waarop iemand hem met een zware staf het hoofd inslaat.

Ook Flavius Josephus vermeldt in één van zijn werken de brutale moord op Jacobus (*De joodse geschiedenis*, 20, 197-203) en stipt bovendien aan dat de bijeenkomst van het Sanhedrin onwettig was : de hogepriester, Ananias de Jongere, had misbruik gemaakt van een Romeins machtsvacuüm na de dood van procurator Festus om het christendom een dodelijke slag toe te brengen.⁴ **Niet de Romeinen, maar de joodse autoriteiten zijn de aartsvijanden van de jonge Kerk.**

DE JOODSE OPSTAND

Jezus had voorspeld dat Jeruzalem zou gestraft worden voor zijn hardnekkige weigering van het heil dat door zijn Messias gebracht werd, « vooraleer dit geslacht voorbij gaat » (Mc. 13, 30).

Binnen het voorspelde tijdsbestek werd deze profetie vervuld door de Eerste Joodse Oorlog (66-73). In het jaar 66 komen de Joden in Caesarea, in Jeruzalem en in heel Palestina in opstand tegen Rome. De rebellie wordt

(1) Zie het artikel « De jaren van beproeving. De jonge Kerk in de jaren 62-68 na Christus », in KCR 28ste jaargang nr. 1, jan.-feb. 2000. – (2) Na zijn bevrijding « vertrok Petrus naar een andere plaats » (Hand. 12, 17). Via Caesarea, Antiochië en Corinthe bereikte Petrus Rome. Zie « De marteldood van Petrus te Rome » in KCR 28ste jaargang nr. 3, mei-juni 2000. – (3) Het werk van Hegesippus, « Herinneringen », is verloren gegaan maar sommige passages ervan worden aangehaald in de « Kerkgeschiedenis » van Eusebius van Caesarea (275-339). – (4) Over de juiste chronologie van de gebeurtenissen en de literaire bronnen, zie « Sint-Lucas of Flavius Josephus ? Het martelaarschap van Jacobus de Mindere », in KCR 27ste jaargang nr. 6, nov.-dec. 1999.

geleid door de Zeloten, fanatieke “ijverars” voor de Naam van Jahweh die geen enkel gezag erkennen dan dat van God alleen. Een met hen verwante sekte is die van de Sicariërs, die met een dolk (*sica*) die ze onder hun mantel verbergen op drukbezochte plaatsen moord-aanslagen plegen op Romeinen en op joodse “collaborateurs”. Wanneer de extremisten Romeinse garnizoenen aanvallen wil de legaat van Syrië ingrijpen, maar felle guerrilla-acties dwingen hem tot de terugtocht. De procurator van Judea, Gessius Florus, moet vluchten en de joodse rebellen nemen de macht over. « *Het Uitverkoren Volk dacht in een oogwenk de roem van de Maccabeënen teruggevonden te hebben, en in Jeruzalem werden zilveren munten geslagen met het opschrift “jaar 1 van de vrijheid”* » (Daniel-Rops, *L'Église des Apôtres et des Martyrs*, Parijs 1951, p. 57).

Rome kan deze toestand onmogelijk dulden. Generaal Vespasianus, die van keizer Nero de opdracht krijgt om de orde te herstellen, verschijnt in het voorjaar van

67 met zestigduizend soldaten in de vlakten van Galilea. Hij onderwerpt het noorden en trekt vervolgens op naar Judea, met de bedoeling Jeruzalem volledig te isoleren en vervolgens te veroveren. Maar in 68 breken op verschillende plaatsen in het Romeinse Rijk militaire opstanden tegen de dwingelandij van Nero uit, en na de zelfmoord van de keizer breekt een burgeroorlog uit. De nieuwe *princeps*, Galba, wordt omgebracht en opgevolgd door Otho. Die lijdt op zijn beurt een nederlaag tegen Vitellius, de derde keizer in het beruchte Vierkeizersjaar 69. Vespasianus, in wie velen het boegbeeld van wet en orde zien, maakt een abrupt einde aan zijn veldtocht en wordt op 1 juli in Alexandrië tot keizer uitgeroepen. Na de dood van zijn rivaal Vitellius is hij alleenheerser.

Onmiddellijk na het vertrek van Vespasianus uit Judea trekken twee rivaliserende groepen in Jeruzalem de macht aan zich: enerzijds Joannes van Gischala en zijn Galileeërs die zich verschansen in de Tempel, en

Het land van Jezus, Palestina, is niet heel groot: ongeveer 200 km lang en amper 50 km breed.

Na de overwinning van Pompeius in Syrië (63 v. Chr.) kwam het koninkrijk Judea onder Romeins gezag. Herodes de Grote heerste over het hele rijk bij de genade van Rome, maar na zijn dood (1 n. Chr.) verdeelde Augustus het onder de zonen van de tiran: Herodes Antipas kreeg Galilea en Perea, Filippus werd aangesteld over Trachonitis, Gaulanitis en Batanea (“tetrarchie van Filippus”), Archelaüs ontving Samaria, Judea en Idumea. Maar laatstgenoemde werd afgezet in 6 n. Chr., waarop zijn gebieden bestuurd werden door een Romeinse procurator die zijn residentie in Caesarea had.

Plinius de Oudere, die ons de beroemde beschrijving van de uitbarsting van de Vesuvius nagelaten heeft, was ook in Palestina en heeft misschien deelgenomen aan het beleg van Jeruzalem door Titus. In zijn *Naturalis historia* beschrijft hij de oevers van de Dode Zee (het Asfaltmeer) en de mensen die er wonen:

« Ten westen van het meer, maar een eind vandaan van de oevers over heel de lengte waar deze schadelijk zijn, wonen de Essenen. Het is een volk dat uniek is in zijn soort en dat boven alle andere bewondering verdient: ze hebben geen vrouwen en hebben volledig afstand gedaan van de liefde; ze bezitten geen geld; alleen de palmbomen zijn hen tot gezelschap. [...] Onder de streek van de Essenen ligt de stad Engaddi. [...] Van daaruit bereikt men het fort van Massada, dat bovenop een rots ligt » (5, 17).

Deze beschrijving maakt duidelijk dat de Essenen niet alleen in Qumrân woonden maar ook in Ain Feshkha en in de oasen langsheen de Dode Zee, tot in Engaddi. Sommigen van hen waren ambachtslieden, anderen landbouwers. Ze stonden niet bekend als rebellen. Plinius formuleert duidelijk het respect en de reputatie van heiligheid waarvan zij genoten, zelfs buiten de grenzen van Palestina. Eenzelfde lofprijzing vinden we bij Flavius Josephus, de joodse geschiedschrijver van Farizeese strekking. Zijn *Joodse oorlog* dateert uit dezelfde periode als de *Naturalis historia*. In die periode, omstreeks het jaar 70 n. Chr., hebben er zich christenen in Qumrân gevestigd, maar Plinius noch Josephus onderscheiden hen van de andere Essenen.

anderzijds Simon ben Gioras en zijn Sicariërs die de bovenstad bezetten. De extremisten ontketenen een schrikbewind tegenover alle inwoners die te lauw bevonden worden. Jeruzalem is in de greep van een nietsontziende terreur. **In 67 of 68 vluchten de christenen weg uit de Heilige Stad naar Pella, aan de overkant van de Jordaan.**

En de tot het christendom bekeerde Essenen? Velen van hen « waren het moe op de terugkeer van hun Verlosser te wachten en waren van hun stuk gebracht door de gewelddadigheid van de vervolgingen door hun joodse medebroeders. Een groot aantal van hen keerde de Kerk van Jeruzalem de rug toe en zocht terug aansluiting bij Mozes en de Synagoog, maar daar werden ze afgewezen. Aan beide kanten beschouwde men hen niet meer als gelovigen maar als afvalligen: “Uit ons midden kwamen zij voort, maar toch, ze maakten geen deel van ons uit. Want hadden zij tot ons behoord, dan zouden zij bij ons gebleven zijn” (1 Jo. 2, 19). In die laatste jaren van het bestaan van Jeruzalem, terwijl de Romeinse legers oprukten, trokken de moedigsten onder hen zich volgens mij terug in de woestijn waaruit ze zestig jaar tevoren vertrokken waren om zich in Jeruzalem te vestigen. Ze richtten de muren van Qumrân opnieuw op en, uit veiligheidsoverwegingen, begonnen zij hun unieke, onbetaalbare schat te verbergen: hun heilige Boeken en hun Gemeenschapsregels. Het vervolg kennen wij dankzij de wetenschap, niet door enige joodse of christelijke traditie. De ongelukkigen, die niet tot het uiterste gingen in hun trouw aan Christus, die afgewezen werden door het Sanhedrin en geëxcommuniceerd door de apostelen, moeten opgegaan zijn in de massa van de mensen uit Jeruzalem en Judea die op de vlucht sloegen voor de Romeinen. En ze hebben in de geschiedenis geen sporen meer achtergelaten » (abbé de Nantes, voorwoord op « *Le salut vient des Juifs* », CRC nr. 352, jan. 1999, p. 2).

De Romeinse veldtocht tegen Judea herbegint in de lente van het jaar 70. De oudste zoon van de nieuwe keizer, Titus, krijgt vier legioenen ter beschikking om Jeruzalem te belegeren. « Het beleg van de stad was zwaar en duurde lang. De Romeinen hadden veel te lijden van de Joodse tegenaanvallen en uitvallen, en de belegerden hadden bovendien te kampen met hongersnood. Achtereenvolgens moesten drie wallen ingenomen worden, vervolgens de Tempel en de bovenstad. Op 8 september 70 werd de stad ingenomen, geplunderd, in brand gestoken en systematisch verwoest. De Tempel ging in de vlammen op, ondanks de orders van Titus, en samen met het bouwwerk gingen ontzaglijke rijkdommen verloren. Op de overwonnenen begon een klopjacht; ze werden ter plekke gedood, voorbehouden voor de triomftocht en de amfitheaters of als slaven verkocht. »¹

Een harde kern van verzetsstrijders trekt zich terug in de rotsvesting van Massada, aan de Dode Zee.

Flavius Josephus beschrijft hoe de Romeinen in het jaar 73 de laatste weerstand breken: zij nemen de citadel in en treffen er de lijken van de Zeloten aan, die collectieve zelfmoord gepleegd hebben...

DE STICHTING VAN DE SCHOOL VAN JABNEH

Verwijzend naar de joodse historicus Flavius Josephus (ca. 7-95), die hij citeert, schrijft pater Nodet: « In 68, toen de oorlog die in Galilea begonnen was zich uitbreidde naar Judea, had Vespasianus “talrijke burgers die zich hadden overgegeven in ruil voor bepaalde rechten” met zich meegenomen. [...] Vervolgens had hij, in omstandigheden waarover Flavius Josephus niet rept, opstanden in bepaalde steden neergeslagen, in het bijzonder in Lod en in Jabneh, “waar hij een voldoende aantal van de Joden die naar zijn kant overgelopen waren had geïnstalleerd als nieuwe bewoners”. »²

Wat betekent dit? Dat Vespasianus, die een vooruitziend man was, zich ter voorbereiding van de onvermijdelijke belegering van Jeruzalem verzekerd had van een aantal zorgvuldig uitgekozen joodse bondgenoten. Deze Joden, die afkomstig waren uit Galilea en die hem trouw beloofd hadden in ruil voor bepaalde privileges, had hij een soort van verplichte residentie opgelegd in steden in de buurt van de hoofdstad. Op die manier moest hij minder vrezen voor een dolksteek in de rug bij de aanval op Jeruzalem.

Het is in deze context dat men de zeer fragmentarische gegevens kan interpreteren over de stichting van de **school van Jabneh** door **Johanan ben Zakkaï**. De hypothese van pater Nodet is dat deze Johanan behoorde tot de onderworpen Galilese bondgenoten van Vespasianus die door hem in 68 ondergebracht werden in Jabneh, het Romeinse Jamnia, een stad in Judea die losgekoppeld werd van de jurisdictie van Jeruzalem.

Toen de Heilige Stad in 70 verwoest werd, kwam er niet alleen een einde aan de Tempeldienst maar ook aan het bestaan van het Sanhedrin. In Jabneh verklaarden Johanan ben Zakkaï en de rabbijnen die zich daar bij hem voegden zich plechtig tot opvolgers van de Hoge Raad. Het rabbijnse jodendom was geboren, het jodendom van de *Misjna*, de *Aggada* en de *Talmoed*, dat zich zou kenmerken door **een felle afwijzing van het christendom en een onverbiddelijke strijd tegen de jonge Kerk**.

Johanan was « een provinciaal die in Jeruzalem onbekend of weinig bekend was. [...] Hij citeert nooit zijn leermeester Hillel (noch iemand anders), maar men schrijft hem talrijke beslissingen toe in zaken die verband houden met de kalender of de riten », schrijft Nodet (op. cit., p. 169). « Hij is in de eerste plaats een organisator, geholpen door de omstandigheden, die overigens met veel tegenstand te maken kreeg. [...] Men kan er zelfs nog aan toevoegen dat hij bang was voor

[zie verder p. 14]

(1) Paul Petit, *Histoire générale de l'Empire romain, I. Le Haut-Empire*, Parijs 1974, p. 117. – (2) Étienne Nodet en Justin Taylor, *Essai sur les origines du Christianisme. Une secte éclatée*, Cerf 1998, p. 165. Pater Nodet, o. p., is een befaamd historicus met een grote eruditie, maar jammer genoeg is hij ook een onverbetterlijk modernist. Zie het artikel « *Le salut vient des juifs* », in CRC nr. 352, jan. 1999.

FRAGMENTEN 4 EN 5 UIT GROT 7

⁵² [Want ze]

waren door [de broden] [niet tot inzicht gekomen,]

[maar] hun [hart was blind ge-]

bleven. ⁵³ En na overgestoken te hebben,

[kwamen ze aan] in Gennesareth [en]

legden daar aan. ⁵⁴ [Nauwelijks waren ze uit de
boot gegaan...]

[συνηκαν] ε[πι τοις αρτοις]
[αλλ ην α]υτων η [καρδια πεπωρω]
[μεν]η και τι [απερασαντες]
[ηλθονεις γε]νησ[αρετ και]
[προσωρμισ]θησα[ν και εξελ]

DE PAPYRI

7Q5 = Marcus 6, 52-53

7Q4 = 1 Timotheüs 3, 16 - 4, 3

Hij [werd in de wereld gelovig aanvaard] en opge-
nomen
[in de heerlijkheid]. ⁴¹ Toch zegt [de Geest] uit-
drukkelijk
[dat in de laatste tijden] sommigen zullen afvallen

[van het geloof, en aan dwaal]geesten en leringen
van duivels [gehoor zullen geven,]

² [door de huichelarij van leugenaars die]

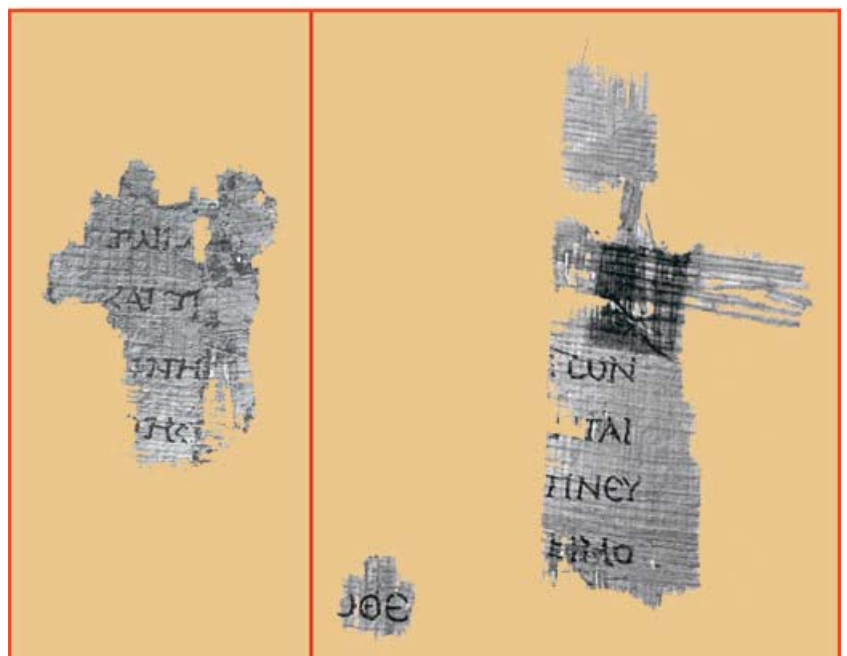
[hun eigen geweten] hebben dichtgeschroeid

³ en die verbieden [te trouwen en
spijzen] [te gebruiken die] God [heeft geschapen
om...]

[σιν επιστευθη εν κοσμω ανελημφθ]η
[εν δοξη το δε πνευμα ρη]των
[λεγι υστεροις καιροις αποστησ]ονται
[τινες της πιστεως προσεχοντες] πνευ
[μασιν πλανησ και διδασκαλιας δη]μο
[νιων εν υποκρισει ψευδολογων κε]
[καυστηριασμενων την ιδιαν συνει]
[δησιν κωλυο]ντ[ων γ]αμειν απεχεσθαι
[βρωματων α] ο θε[ος εκτισεν εις μετα]

Grot 7 van Qumrân heeft 21 papyrusfrag-
menten opgeleverd. Ze zijn afkomstig van
tenminste dertien verschillende handschriften,
allemaal in het Grieks, wat er een heel bij-
zondere verzameling van maakt: alle tekst-
fragmenten in de andere grotten zijn nage-
noeg uitsluitend in het Hebreeuws of het
Aramees opgesteld, en ze zijn geschreven op
perkament of op dierenvelen.

Fragment 7Q5 (hiernaast links) behoorde tot
een volledige boekrol van het Evangelie vol-
gens Marcus, de trouwe leerling van Petrus.
Het werd voltooid in de jaren 40, tien jaar
na de gebeurtenissen die de evangelist ver-
haalt, en dus onder de controle van ooggetui-
gen; het werd gekopieerd rond het jaar 50.
Fragment 7Q4 (rechts) is afkomstig van een
kopie van de brief die Paulus aan Timotheüs
schreef in de herfst van het jaar 65, en
waarin hij aankondigde dat het einde van de
tijden zou gekenmerkt worden door een
« grote geloofsafval ».

het groeiende gezag van de verwijzing naar de *Schriften* » (*ibid.*). Zij die naar de *Schriften* verwijzen, zijn natuurlijk de christenen. En dat de rabbijnen van Jabneh bang zijn voor die werkwijze van de christenen is gemakkelijk te begrijpen.

WANT WIE IS ER, DAAGS NA DE VERWOESTING VAN JERUZALEM EN DE TEMPEL, DRAGER VAN HET HEIL DAT DOOR DE SCHRIFTEN BELOOFD IS ? « *Te beginnen met Mozes en al de profeten* » (Lc. 24, 27), zonder « *de Psalmen* » te vergeten (Lc. 24, 44), luidt het antwoord : JESUS CHRISTUS. Heel de prediking door de apostelen is op deze vanzelfsprekendheid gebaseerd. Het ware Israël is het Nieuwe Verbond in Christus.

Omdat de Joden deze waarheid niet willen erkennen, omdat ze de *orthodromie* niet willen aanvaarden die de *Schriften* in één rechte lijn doet uitlopen op Jezus, zijn ze verplicht... **om de *Schriften* te vervalsen.**

In dat licht moet b.v. de passage uit de Openbaring gelezen worden, waar « *lieden uit de synagoge van Satan* » aangeklaagd worden « *die zeggen dat ze Joden zijn maar het niet zijn, want ze liegen* » (Op. 3, 9). Waarover liegen ze ? **Over de *Schriften*.**

BEGRIPPEN

Pentateuch. De vijf eerste boeken van het Oude Testament : Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri en Deuteronomium. Zij verhalen de geschiedenis van de mensheid vanaf de schepping van de wereld tot aan de dood van Mozes, en vormen in die zin een geheel. De Joden spreken over de « *Torah* » (« *Wet* »), omdat de Pentateuch vóór alles de Wet van het uitverkoren volk bevat.

Septuagint (LXX). Griekse vertaling van de Pentateuch, tot stand gebracht in de 3de eeuw v. Chr. door de Joden van Alexandrië. Zij baseerden zich voor hun vertaling op Hebreeuwse handschriften die vandaag niet meer bestaan. Volgens de traditie ging het om zeventig schriftgeleerden, vandaar de naam « *Septuagint* ». Later werd deze term uitgebreid tot heel de Griekse Bijbel zoals die bestond in de tijd van Christus en gebruikt werd in de eerste eeuwen van de Kerk.

Massoretische tekst (MT). Hebreeuwse tekst van de Bijbel zoals die door de rabbijnen van Jabneh werd vastgelegd op het einde van de 1ste eeuw n. Chr., na de val van Jeruzalem. Zij eigen den zich daarbij het gezag toe om een « *definitieve* » keuze te maken uit de verschillende bestaande tradities en lezingen. Irakese en Palestijnse rabbijnen, « *Massoreten* » (« *mannen van de traditie* ») genaamd, voorzagen in de 6de eeuw de Hebreeuwse consonanten van deze tekst van de nodige klinkertekens om de uitspraak voor het nageslacht te bewaren (het Hebreeuws was toen een dode taal aan het worden).

BEWIJZEN VAN

DE VERVALSING VAN DE SCHRIFTEN

Dat de school van Jabneh de Bijbel bewust zou vervalst hebben kon men tot halverwege de twintigste eeuw wel vermoeden maar in elk geval niet bewijzen. Toch leefde altijd al de vraag of de rabbijnen die de « *definitieve* » tekst vastgelegd hadden in naam van hun eigen gezag misschien geen « *correcties* » hadden aangebracht aan de *Torah*.

Het is pas dankzij de ontdekking van de handschriften van Qumrân, in 1947, dat we overvloedige bewijzen in handen gekregen hebben van een systematische vervalsing door de rabbijnen van Jabneh.

Een treffend voorbeeld is de tekst van het loflied van Mozes in Deuteronomium 32, dat voorkomt op een fragment teruggevonden in grot 4 van Qumrân (gepubliceerd in 1954 door Mgr. Patrick Skehane) :

« *Toen de Allerhoogste de volkeren hun erfdeel gaf, en de kinderen der mensen scheidde, toen stelde Hij de grenzen der volkeren vast naar het aantal van de zonen Gods ; maar het deel van Jahweh was zijn volk, zijn erfdeel was Jacob* » (Deut. 32, 8-9).

De Massoretische tekst geeft « **zonen van Israël** » in plaats van « **zonen Gods** ». Sommige geleerden vermoedden al langer dat de originele tekst « **zonen Gods** » was, omdat in de Septuagint « **engelen Gods** » staat. Het in Qumrân gevonden fragment, dat dateert van vóór de christelijke tijdrekening, geeft ons de originele versie en bevestigt dus de intuïtie van de geleerden.

De vraag is natuurlijk : waarom hebben de rabbijnen van Jabneh in het jaar 80 na Christus de lezing « **zonen van Israël** » verkozen boven de lezing « **zonen Gods** » ?

Van de twee lezingen is de laatstgenoemde het meest doorzichtig, en zo heeft ook de Septuagint het begrepen : Jahweh heeft over de heidense naties engelen ter bescherming aangesteld, één per natie (denken we aan de Engel van Portugal die in 1917 in Fatima verschenen is !) ; maar Israël, het uitverkoren land, heeft Hij onder zijn eigen hoede genomen.

Vers 43 van hetzelfde loflied, dat ook voorkomt op het fragment van grot 4, maakt de opzettelijke tekstwijziging nog duidelijker :

Deuteronomium 32, 43

Septuagint (LXX)	4 Qumrân	Massoretische tekst
<i>Hemelen, hef een jubelzang aan met hem, aanbid hem, alle zonen Gods. Hef een jubelzang aan, verheerlijk hem met zijn Volk, alle engelen Gods, want het bloed van zijn zonen zal hij wreken. Keer op keer zal hij zich wreken op zijn tegenstanders.</i>	<i>Hemelen, hef een jubelzang aan met hem, aanbid hem, alle goden, want het bloed van zijn zonen zal hij wreken en hij zal zich wreken op zijn tegenstanders.</i>	<i>Volkeren, hef een jubelzang aan met hem....</i> <i>want het bloed van zijn dienaren zal hij wreken en hij zal zich wreken op zijn tegenstanders.</i>

DE VERVULLING VAN DE TIJDEN

VERBORGEN LEVEN VAN JEZUS CHRISTUS

10 geboorte van Saulus van Tarsus

14 Tiberius (14 - 37)

18 Josef Kajafas, hogepriester
(18 - 36)

OPENBAAR LEVEN

26 Pontius Pilatus, procurator (26 - 36)

oktober 27 : « vijftiende jaar van de regering van Tiberius Caesar » (Lc. 3, 1)

prediking van Joannes de Doper

Pasen 28 : Jezus predikt te Jeruzalem (Jo. 2, 13)

7 april 30 : Jezus sterft op het Kruis

9 april 30 : Jezus verrijst

Pinksteren 30 : de H. Geest daalt neer over de Apostelen

33 martelaarschap Stefanus

33 bekering Sint-Paulus

STICHTING VAN DE KERK

37 Caligula (37 - 41)

37 Flavius Josephus
(37 - 100)

35 eerste bezoek van Paulus aan
Jeruzalem ("na drie jaar")

41 Claudius (41 - 54), maakt
Herodes-Agrippa I koning
van Palestina

40 † Philo van Alexandrië

42 Petrus te Rome

Mattheüsevangelie
Marcusevangelie
Joannesevangelie

44 † Herodes Agrippa I
(41 - 44)

Pasen 44, martelaarschap Jacobus
de Meerdere

45-49 eerste reis van Paulus

Cyprus, Pamfylie

Pisidië et Lycaonië

49 Concilie van Jeruzalem

50-52 tweede reis van Paulus

Filippi, Thessalonica, Berea

Athene (winter 50)

Korinthe (einde 50-52)

1 Thessalonicenzen (51)

2 Thessalonicenzen (52)

49 edict van Claudius : « verjaagt uit Rome de Joden die
aangevuurd door Chrestos voor onrust zorgen » (Suetonius)

51 Gallio, proconsul van Achaëa

52 Felix, procurator (52 - 58)

53-58 derde reis van Paulus

54-57 **Efeze**

56-57 Korinthe (bliksembezoek)

herfst 57 Macedonië

winter 57-58 Korinthe

Didachè

Filippenzen

1 Korinthiërs (Pasen 57)

2 Korinthiërs (einde 57)

Galaten (57)

Romeinen (57-58)

Kolossenzen

Efeziërs

Filemon

Lucasevangelie

Handelingen

54 Nero, keizer (54 - 68)

59 Festus, procurator (59 - 62)

Pasen 58 Filippi

Pinksteren 58 Jeruzalem

58-60 Caesarea

61-63 Rome

62 martelaarschap Jacobus, « de
broeder van de Heer »

13 oktober 64, martelaarschap Petrus

65 Troas, Milete

1 Timotheüs, Titus

2 Timotheüs

67 martelaarschap Paulus te Rome

Hebreeën (rond 67)

Apocalyps

juli 64 : brand van Rome

66 Joodse oorlog

68 Galba (juni 68 - januari 69)

69 Otho (januari - april 69)

69 Vespasianus, keizer (69 - 79)

68 10de legioen veroverd Jericho

augustus - september 70 : Titus veroverd en verwoest Jeruzalem

Uit het schema hierboven blijkt duidelijk het opzet van de Massoretische tekst : de wijziging van het woord « *hemelen* » (LXX en 4Q) in « *volkeren* » bereidt het schrappen van het woord « *goden* » voor (in het kader-tje weergegeven door de 4 punten). Wat ook de oorspronkelijke lezing was, « *alle goden* » (4Q) of « *alle zonen Gods* » (LXX), het radicale weglaten van de uitdrukking is zeker niet te wijten aan een toevallige vergissing van een kopiist ! Om de reden van de weglating te begrijpen moet men zich de passage in het Evangelie van Sint-Jan voor de geest roepen, waar Jezus zegt tot de Joden die Hem willen stenigen :

« *“Veel heerlijke werken heb ik u namens de Vader getoond ; om welk van die werken stenigt ge mij ?” De Joden antwoordden Hem : “Niet om een goed werk stenigen wij u, maar wegens godslastering, omdat gij, een mens, uzelf tot God maakt.”* »

« *Jezus antwoordde : “Staat er in uw Wet niet geschreven : ‘Ik heb gezegd : gij zijt goden’ ? Wanneer de Schrift hen tot wie Gods woord werd gericht nu goden noemt – en de Schrift kan niet falen – waarom zegt gij dan tot Hem die door de Vader is geheiligd en in de wereld gezonden : ‘Gij lastert’, omdat ik gezegd heb : ‘Ik ben Gods Zoon’ ?”* » (Jo. 10, 31-36).

Een derde en laatste voorbeeld. In het Mattheüsevan-gelie lezen we : « *Daar aangekomen vestigde hij [Sint-Jozef] zich in een stad die Nazareth heette, opdat vervuld zou worden wat door de profeten voorspeld was : “Een Nazareeër zal Hij worden genoemd”* » (2, 23).

In het eerste boek Samuel staat volgende belofte van Anna met betrekking tot haar kind Samuel : « *Ik zal hem als nazîr aan Jahweh wijden, al de dagen van zijn leven* » (1, 11). Een *nazîr* was iemand die zich door een plechtige gelofte « *afzonderde* » voor Jahweh, d.w.z. zich bijzonder aan Hem wijdde. Hij had dan de verplichting zich te onthouden van alles wat de wijnstok voortbrengt, mocht zijn hoofdhaar niet knippen en was tot een bijzondere reinheid verplicht (cf. Numeri 6).

De hierboven geciteerde versie wordt betuigd door een handschrift dat in Qumrân teruggevonden is. Het bevestigt de versie van de Septuagint... **tégen** de Massoretische tekst, die van onze huidige Hebreeuwse Bijbel, die het woord *nazîr* niet vermeldt. De rabbijnen van Jabneh hadden de overduidelijke bedoeling om het Evangelie te doen liegen door het verband te verdonkerematen dat Matteüs legt tussen enerzijds Samuel, de laatste van de Rechters en de eerste van de Profeten in Israël, “nazîr” van Jahweh, en anderzijds Jezus de “Nazô-reëër”. Of nog preciezer : tussen enerzijds Anna en Samuel en anderzijds Maria en Jezus. « Volgens de LXX [en Q] wordt Samuel, zoon van een leviet, uitdrukkelijk door zijn moeder als *nazîr* toegewijd voor de

rest van zijn dagen, terwijl hij voor de MT geen leviet is en geen *nazîr* wordt » (Nodet, *op. cit.*, p. 235).

BESLUIT

Op het moment dat de rabbijnen van Jabneh aan hun definitieve versie van de joodse Bijbel werken, is de redactie van het Nieuwe Testament voltooid. De vondsten in grot 7 van Qumrân tonen met zekerheid aan dat het Evangelie van Marcus b.v. lang vóór de val van Jeruzalem geschreven is, wellicht vlak na het verblijf van Petrus en zijn trouwe leerling en catechist Marcus in Rome, van 42 tot 44. De evangelist heeft de authentieke woorden van Jezus bij het buitengaan van de Tempel opgeschreven, zoals Petrus ze met zijn eigen oren gehoord heeft : « *ZIET GE AL DIE GROTE GEBOUWEN ? ER ZAL GEEN STEEN OP DE ANDERE BLIJVEN, MAAR ALLES ZAL WORDEN VERWOEST* » (Mc. 13, 2).

In 90 weten de rabbijnen dat deze verschrikkelijke profetie naar de letter is uitgekomen. Zij beseffen dat de nieuwe godsdienst van Jezus Christus niet vreedzaam naast hun eigen godsdienst kan bestaan. Het is het een **of** het ander. Zij kunnen hun eigen gelijk alleen maar halen door de jonge Kerk met alle middelen te bekampen...

Is het jodendom dan gedoemd deze heilloze weg voor altijd te blijven volgen ? NEEN.

In de Romeinenbrief schrijft Sint-Paulus dat de Joden, op een beperkt aantal uitverkorenen na, « *verhard werden* » door de uitdrukkelijke wil van God (11, 7). Maar daarom is het uitverkoren volk nog niet voorgoed verstoten : « *Zeer zeker niet. Maar dankzij hun val is de redding aan de heidenen ten deel gevallen* » (11, 11).

Inderdaad heeft Paulus zich tot de heidenen gekeerd omdat de Joden de Blijde Boodschap weigerden. Als ze wél massaal tot de Kerk zouden togetreden zijn, zou dat een obstakel gevormd hebben voor de instroom van de heidenen.

Maar de ontrouw van het uitverkoren volk is maar tijdelijk. Hun toekomstige bekering is een gebeuren waarnaar de Kerk reikhalzend uitkijkt. « *Want als hun verwerping de verzoening van de wereld geweest is, wat zal hun wederopneming anders zijn dan een opstanding uit de doden ?* » (11, 15).

De kleine rest die uit het jodendom tot de Kerk gekomen is – de Essen die niet afvallig werden maar trouw bleven aan hun christelijk doopsel – is een waarborg voor die toekomstige bekering : « *Want als de eerstelingen van het graan [die aan God geofferd worden] heilig zijn, dan ook het deeg [dat uit dit graan wordt bereid] ; en is de wortel heilig, dan ook de takken !* » (11, 16).

Dit artikel is gebaseerd op verschillende studies en bijdragen van broeder Bruno Bonnet-Eymard, gebundeld in « À LA DÉCOUVERTE DES TEMPS ÉVANGÉLIQUES ET APOSTOLIQUES » (uitg. CRC 1995).

Nederlandstalige uitgave van *Il est Ressuscité ! La Contre-Réforme Catholique au XXIe siècle.*

Stichter : abbé Georges de Nantes, Maison Saint-Joseph, F-10260 Saint-Parres-lès-Vaudes.

Verantwoordelijke uitgever : E. Govaerts, Postbus 14, B-2650 Edegem.

Abonnement : € 8. Steunabonnement : vanaf € 15. Buitenland : € 10.

Rekening 000-3302057-80. IBAN : BE 47000330205780. BIC : BPOTBEB1. Internet : www.crc-resurrection.org